

Kyrkostyrelsens cirkulär nr 13/2018

25.9.2018

GRUNDER FÖR BEREDNING AV BUDGETEN 2019

Den ekonomiska utvecklingen i Finland har varit svag sedan 2009, men produktionen inom samhällsekonomin började öka 2015 och under det senaste året har ökningen i genomsnitt varit 2,4 procent. Enligt finansministeriets prognos från september kommer konjunkturtoppen att nås under detta år, då bnp kommer att öka med tre procent. Under de kommande åren antas ökningen inte längre bli lika stor.

Under 2017 förbättrades församlingarnas ekonomi som helhet. Läget är ändå tudelat: en rätt så stor grupp av församlingar har kunnat förbättra sin situation och visar ett överskott i ekonomin, men för en del församlingar utvecklas situationen i en allt sämre riktning. De sammanlagda kyrkoskatteinkomsterna minskade med 11 miljoner euro. Tudelningen syns även i utvecklingen av skatteinkomsterna bland annat så att 138 ekonomiska församlingsenheter ändå uppvisade ökade skatteintäkter, medan skatteintäkterna minskade i 141 församlingsenheter.

Redovisningen av kyrkoskatt nådde en toppnotering 2009 (i 2017 års penningvärde). Därefter fram till 2017 sjönk kyrkoskatten med cirka 7,5 procent, eller i genomsnitt knappt en procent per år. År 2018 förväntas kyrkoskatteinkomsterna öka något tack vare den ökande sysselsättningsgraden och löneförhöjningarna. Den statliga finansieringen är oförändrad.

Prognoser för 2019

En stor del av de ekonomiska prognoserna uppdaterades i september. Enligt dessa har tillväxtprognosen för totalproduktionen under innevarande år trappats upp till i snitt nästan tre procent. Tillväxtprognoserna för 2019 och 2020 har däremot sänkts. År 2019 förutspås ekonomin växa med cirka två procent och 2020 med cirka 1,5 procent.

Inflationen förväntas 2019 ligga på cirka 1,5 procent. Spridningen i prognoserna är ganska stor, 1,0–2,0 procent. Ökningen i konsumentpriserna 2020 är endast något högre – 1,6 procent. Inflationen hålls under de närmaste åren fortsättningsvis på en låg nivå.

En ökning i inkomsterna är att vänta. År 2019 förväntas inkomstnivån höjas med 2,4 procent och 2020 med 2,7 procent. Prognoserna har höjts sedan senaste vår.

Arbetslösheten förväntas minska och arbetslöshetsgraden förutspås vara 7,3 procent för 2019 och 7,2 procent för 2020. Även dessa prognoser har förändrats mot det bättre.

Vi lägger ut en sammanställning över de ekonomiska prognoserna i Sacrista och uppdaterar den vartefter som nya prognoser publiceras (sacrista.evl.fi/prognoser).

Kyrkoskatt och medlemsantalets utveckling

Kyrkoskatten påverkas förutom av den allmänna ekonomiska utvecklingen även av ändringar i skattegrunderna, sysselsättningsläget, kyrkoskattesatsen, summan av församlingsmedlemmarnas förvärvsinkomster och antalet medlemmar som har förvärvsinkomster. I statens budgetförslag ingår vissa mindre skattelättnader i förvärvsinkomstbeskattningen. Skattelättnadernas inverkan på skatteintäkterna är cirka en procent.

Inom projektet för stöd till församlingarnas ekonomiska ledning har man beställt församlings specifika skatteprognoser. Församlingarna har fått dessa i samband med de informations- och datainsamlingsmöten som har ordnats i stiftens under hösten. Kalkylerna baserar sig på de kommuns specifika befolknings- och inkomstprognoserna. Dessutom beaktas hur stor andel av befolkningen som hör till kyrkan samt utvecklingen av denna andel.

Kyrkoskatterna förväntas öka med i genomsnitt cirka fyra procent 2019. Skillnaderna mellan församlingarna är dock mycket stora. För en del församlingensheter är ökningen till och med över fem procent, men för andras del minskar skatteintäkterna jämfört med 2018.

Församlingarna kan också bedöma hur kyrkoskatten utvecklas genom att använda sig av Skatteförvaltningens statistikdatabas (vero2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Vero/). Ur databasen kan man bland annat få fram de egna församlingsmedlemmarnas förvärvsinkomst- och skatteuppgifter enligt olika klassificeringar. Tjänsten innehåller nu uppgifter från skatteåren 2014–2016. Uppgifterna för skatteåret 2017 läggs ut i databasen senast i början av december.

Dessutom kan församlingarna fortsättningsvis beställa en kommuns specifik prognosram från Kommunförbundet av Tuija Valkeinen, Benjamin Strandberg eller Jukka Hakola (e-post foramn.efternamn@kommunforbundet.fi). Den kan användas som stöd för prognostiseringen av församlingens kyrkoskatt. Prognosramen för skatteintäkterna kostar 223,20 euro (inkl. moms)/år. I beställningen ingår minst två prognosramar per år.

Statlig finansiering

Lagen om statlig finansiering till evangelisk-lutherska kyrkan för skötseln av vissa samhällsuppgifter trädde i kraft i början av 2016 och samtidigt slopades församlingarnas samfundsskatteandel. Enligt lagen beviljas församlingarna finansiering på 114 miljoner euro ur statsbudgeten för sina lagstadgade samhällsuppgifter. Till dessa uppgifter hör begravningsverksamheten, folkbokföringen och underhållet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader och lösöre.

I regeringens budgetförslag för 2019 anslås 114 miljoner euro för Evangelisk-lutherska kyrkans samhällseliga uppgifter. Finansieringen betalas ut till Kyrkans centralfond. I finansieringslagen står att den statliga finansieringen årligen ska höjas enligt konsumentprisindexet. Indexförhöjningen har dock tills vidare dragits in.

Det föreslås att principerna för hur centralfonden fördelar den statliga finansieringen ändras. Av den statliga finansieringen på 114 miljoner euro ska 105 miljoner euro (nu 107 miljoner euro) fördelas mellan församlingarna enligt principen euro per kommuninvånare, sju miljoner (nu fem miljoner) ges som understöd för reparationer av kulturhistoriska byggnader och två miljoner användas för att upprätthålla och utveckla Kirjuri. Det slutliga beslutet fattas av kyrkomötet i november.

Till cirkuläret bifogas en tabell över de belopp som redovisas till församlingsenheterna. Om kyrkomötet i november godkänner Kyrkostyrelsens förslag betalas beloppen ut enligt tabellen. Utbetalningarna görs månatligen i 12 omgångar.

I fjärde paragrafen i finansieringslagen föreskrivs att Kyrkans centralfond ska lämna undervisnings- och kulturministeriet den information som ministeriet bestämmer och som behövs för uppföljningen av kostnaderna för de uppgifter som avses i lagen. För att lämna informationen använder Kyrkans centralfond de sammanräknade kostnadsuppgifter som kan utläsas av församlingarnas ekonomiska statistik. I församlingarna ska Kyrkostyrelsens anvisning om kostnadsfördelning i bokföringen fortfarande följas noggrant. Revisorerna uppmanas granska att församlingen har bokfört och uppgett kostnaderna enligt anvisningarna.

Den statliga finansieringen tas upp i budgeten och bokförs i församlingsenhetens bokföring efter verksamhetsbidraget under kontot 511000 Statlig finansiering.

Avgifter till kyrkans centralförvaltning

Avgift till Kyrkans centralfond

Grundavgiften till Kyrkans centralfond, som beräknas på den kalkylerade kyrkoskatten, sänktes för 2018 med en procentenhet till 6,5 procent. Inga förändringar i avgiften är att vänta inför de kommande åren.

Församlingens kalkylerade kyrkoskatt beräknas så att församlingens kyrkoskatteintäkter för skatteåret 2017 divideras med församlingens kyrkoskatteprocent. Preliminära uppgifter om församlingarnas kyrkoskatteintäkter för skatteåret 2017 är tillgängliga på Tjänster för skattetagare under Statistiker > Uppgifter om redovisning enligt debitering i november 2018 för skatteåret 2017 (www.skatt.fi/skattetagare). De slutgiltiga uppgifterna offentliggörs när beskattningen är klar i slutet av oktober.

Pensionsfondsavgift

Pensionsfondsavgiften, som beräknas på kyrkoskatten, höjdes till fem procent för år 2018. Ingen förändring föreslås i avgiften för 2019. Församlingens kyrkoskatt för skatteåret 2017, som ska användas som grund för avgiften 2019, fastställs i slutet av oktober. De preliminära beräkningarna av kyrkoskatten, som kan användas för bedömning av pensionsfondsavgiften i budgeten, finns på webbplatsen Tjänster för skattetagare (se ovan *Avgift till Kyrkans centralfond*).

Kyrkomötet fattar beslut om båda avgifterna i november.

Beskattningskostnader

Enligt 30 § i lagen om Skatteförvaltningen betalar församlingsenheterna 3,2 procent av Skatteförvaltningens omkostnader som beskattningskostnader. I statens budgetproposition 2019 ökar Skatteförvaltningens omkostnader med cirka åtta procent. Till följd av detta ökar församlingarnas andel av beskattningskostnaderna till totalt cirka 13,7 miljoner euro. Kostnadsandelen tas ut i fyra omgångar i samband med periodredovisningarna i mars, juni, september och december.

Lönekostnader

Kyrkans nuvarande tjänste- och arbetskollektivavtal gäller till 31.3.2020. I avtalet ingår en allmän höjning av lönerna med 1,0 procent i april 2019 och en engångsbelopp på 368 euro i juni. Avtalet innehåller dessutom andra höjningar för vissa personalgrupper. Höjningarnas kostnadseffekt är cirka 1,8 procent på årsnivå.

Från semesterpengarna i offentliga sektorn (staten, kommunen, kyrkan, Fpa, Keva och Finlands Bank) avdras nästa år 30 procent. Minskningen gäller semesterpengar för semestrar som tjänats in under de kvalifikationsår som upphör 2017–2019. När lönerna för 2019 budgeteras bör man beakta att 30 procent av semesterpengarna inte betalas ut. Inget separat beslut har fattats gällande semesterpengarna 2020, och de betalas ut enligt Kyrkans tjänste- och arbetskollektivavtal.

Lönebikostnader

Församlingsarbetsgivarnas pensionsavgift föreslås bli 21,4 %. Avgiften hålls i övrigt oförändrad, men i avgiften har sänkningen med 0,4 procentenheter enligt konkurrenskraftsavtalet beaktats. Det slutliga beslutet fattas av kyrkomötet i november. Arbetsgivarnas pensionsavgift sänks enligt konkurrenskraftsavtalet med ytterligare 0,4 procentenheter 2020.

Bland andra Kommunförbundet och Näringslivets centralförbund har publicerat uppskattningar av arbetsgivarens sjukförsäkrings- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter. År 2019 beräknas arbetsgivarens sjukförsäkringsavgift minska till 0,74 procent (0,86 % år 2018). Arbetsgivarens arbetslöshetsavgift beräknas vara 0,5 procent upp till lönesummans gräns (2 083 500 euro år 2018) och 2,05 procent för den överstigande delen (0,65 % och 2,6 % år 2018). De övriga arbetsgivaravgifterna är i snitt cirka 0,8 procent. Lönebikostnaderna blir då sammanlagt cirka 26 procent.

Ändringar i betalningen av arbetsgivarens och arbetstagarens pensionsavgift

Från början av 2019 tas ett nationellt inkomstregister i bruk. Kyrkans servicecentral anmäler alla behövliga uppgifter om församlingarnas löner till inkomstregistret. Utgående från lönerna som anmälts till inkomstregistret debiterar Keva både arbetsgivarens och arbetstagarens pensionsavgift av församlingarna.

I Kevas debitering slås arbetsgivarens och arbetstagarens pensionsavgiftsprocenter ihop. Arbetstagarnas genomsnittliga pensionsavgift i kyrkans pensionssystem är 7,3 procent. Den lönebaserade pensionsavgiften som debiteras av församlingarna år 2019 är således 28,7 procent (21,4 + 7,3). Avgiften är slutlig, och beroende på personalens åldersstruktur kan församlingen antingen vinna eller förlora på detta.

Arbetstagarens pensionsavgiftsprocent är baserat på åldern antingen 6,75 eller 8,25. När avgiften på 7,3 procent till följd av personalens åldersstruktur antingen kommer att vara för stor eller för liten, bokförs differensen mellan avgiften och det belopp som innehållits av arbetstagarna som pensionskostnad eller som rättelse av pensionsutgifterna. Församlingsenheterna bör uppskatta den kommande vinsten eller förlusten. Om summan är betydande kan församlingsenheten efter eget gottfinnande ta upp den i budgeten.

Vi strävar efter att automatisera den församlingsvisa hanteringen av Kevas fakturor så att den inte föranleder några åtgärder i församlingarna.

Kostnader för byggnadsunderhåll

Kostnaderna för underhåll av fastigheter har under de senaste åren ökat med drygt en procent per år. Statistiken från det senaste kvartalet visar att den kostnadspost som har ökat mest inom fastighetsunderhållet är reparationskostnaderna, 2,7 procent. För den näst största kostnadsökningen står uppvärmningen, 1,8 procent. Kostnaderna för avfallshantering ökade med 1,6 procent, städkostnaderna med 1,5 procent, elkostnaderna med 1,4 procent, kostnaderna för skötsel av gårdsområden med 1,2 procent, förvaltningskostnaderna med 1,1 procent och drifts- och servicekostnaderna med 0,9 procent. Kostnaderna för vatten och avloppsvatten minskade med 0,3 procent jämfört med ett år tidigare. (Källa: Statistikcentralen, *Kostnadsindex för fastighetsunderhåll, stat.fi*)

Redovisning av budgetanslagen till missionsorganisationerna

Kyrkostyrelsen upprätthåller en kontinuerlig dialog med missionsorganisationerna och Kyrkans utlandshjälp. Organisationerna önskar att församlingarna meddelar om understöd som beviljats organisationerna genast när beslutet har fattats. Det här skulle ge organisationernas ekonomiplanering en säkrare grund. Detta önskemål från organisationernas sida skulle bäst uppfyllas om församlingarna redan vid budgeteringen beslutar hur bidragsanslaget fördelas mellan organisationerna. I Sakasti finns en rekommendation om fördelningen av bidragen: sakasti.evl.fi/maarahajako (på finska).

Ekonomiska understöd till församlingarna

Vi vill påminna församlingsenheterna om att fördelningsgrunden för understöd för komplettering av skatteintäkterna ändrades från och med 2018. Beloppet av understöd för komplettering av skatteintäkterna per församlingsenhet bestäms utgående från en kalkyl. Inga förändringar är på kommande i beräkningsgrunderna. Församlingen kan dessutom ansöka om understöd enligt prövning. Närmare information och anvisningar finns i Sacrista: Ekonomi och förvaltning > Centralfonden > Understödssystemet.

Övrigt att beakta

Grunden för skötseln av ekonomin i offentliga samfund är ekonomisk balans. I praktiken uppvisar ekonomin alltid ett överskott eller ett underskott, men på lång sikt bör den i genomsnitt vara i balans. I ekonomiplaneringen ska man beakta församlingens rådande ekonomiska situation och dess överskott eller underskott. Det mest användbara måttet på ekonomisk balans är årsbidraget i förhållande till årsgenomsnittet av kommande investeringar och låneamorteringar. För att kunna bedöma årsbidragets tillräcklighet i en församling finns det skäl att göra upp en plan med överslagskalkyler över kommande grundrenoveringar, nyinvesteringar och låneamorteringar för minst fem år framåt.

I församlingar där budgeten för 2019 hotar uppvisa underskott, eller där årsbidraget inte räcker till för att täcka kommande investeringar och låneamorteringar, ska man göra upp en plan för balansering av ekonomin som sträcker sig åtminstone över de närmaste tre åren.

En församling kan anses befinna sig i allvarliga ekonomiska svårigheter om det finns ett ackumulerat underskott i balansen. Läget är allvarligt om räkenskapsperiodens resultat har varit negativt under två eller flera år i följd. Det är också viktigt att se till att de likvida medlen är tillräckliga, och om de räcker till för mindre än 60 dagar bör man försöka korrigera situationen. Församlingarna har relativt litet skulder. Det finns dock ett antal församlingar där den relativa skuldsättningen överstiger 50 procent, vilket

är ett av gränsvärdena som kännetecknar en kriskommun. Nyckeltalet beskriver skuldbeloppet i förhållande till verksamhets- och skatteintäkterna. Utvecklingen av nyckeltalet Relativ skuldsättning bör följas upp regelbundet.

Om en församling befinner sig i ekonomiska svårigheter bör åtgärder för balansering av ekonomin vidtas omedelbart. Församlingens tjänstemannaledning (kyrkoherden och ekonomichefen) ska föra en öppen och konstruktiv dialog med såväl de förtroendevalda som de anställda om metoderna för balansering av ekonomin. För att sanera ekonomin rekommenderas både att man minskar antalet fastigheter och gallrar i drifts- och underhållskostnaderna och att man hittar lösningar som minskar personalkostnaderna. Senast i det här skedet blir det aktuellt att göra upp en fastighetsstrategi. Övergångar till deltidsarbete och engagerande av frivilligarbetare ska också ses som alternativ. Om man vill minska personalen är det bäst att utnyttja situationen när en tjänst eller befattning blir vakant. Samtidigt kan man passa på att omvärdera och bredda den kvarvarande personalens befattningsbeskrivningar och användning av arbetstiden. Om dessa åtgärder inte räcker blir man tvungen att permittera personal och som allra sista utväg välja uppsägning. Med hjälp av långsiktig personalplanering kan församlingens enheten bedriva en stabil och trygg personalpolitik.

En metod för att stärka församlingens ekonomi är att höja kyrkoskattesatsen. De verksamhetsmässiga och ekonomiska grunderna för detta bör analyseras noggrant och också presenteras så öppet som möjligt för både beslutsfattarna och församlingsmedlemmarna. Inom förvaltningen lönar det sig att först fatta beslut om de ekonomiska riktlinjerna och informera om dem. Först därefter presenteras de egentliga förslagen om kyrkoskatten och budgeten. Ju tidigare informationen går ut och ju gedignare den är, desto lättare är det att motivera medlemmarna att stödja församlingens ekonomi genom en skattehöjning.

Frågor besvaras av ekonomiplaneringschef Pasi Perander, e-post [fornamn.efternamn\(a\)evl.fi](mailto:fornamn.efternamn(a)evl.fi) eller telefon 050 349 6902.

KYRKOSTYRELSEN

Jukka Keskitalo

Pirjo Pihlaja

ISSN 1797-0334